

Chambre des Représentants

SESSION 1972-1973.

18 JUILLET 1973.

PROPOSITION DE LOI

modifiant la loi du 29 mars 1962, organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme, modifiée par les lois du 22 avril 1970 et du 22 décembre 1970.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES TRAVAUX PUBLICS (1)

PAR M. DESMARETS.

MESDAMES, MESSIEURS,

1. Exposé introductif de l'auteur.

M. Kelchtermans signale que, conformément à la loi du 22 décembre 1970 modifiant la loi du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme, les directions provinciales de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme sont compétentes pour introduire un recours contre les décisions de la Députation permanente sur les demandes de permis de bâtir ou de permis de lotir.

Cette compétence paraît inacceptable car elle rend en fait l'administration de l'urbanisme juge et partie.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Bode.

A. — Membres : MM. Barbeaux, Blanckaert, Bode, Desmaret, De Vidts, Kelchtermans, Pierret, Verroken. — MM. Grégoire, Hubin, Mangelschots, Mathot, Nyffels, Vanderhaegen, Van Hoorick. — MM. De Croo, Herbage, Poma, Sprockeels. — MM. Moreau, Persoons. — MM. De Beul, Leys.

B. — Suppléants : MM. Callebert, Michel, Tanghe, Van Herreweghe. — MM. Geldolf, Nazé, Van Daele, Van Elewycck. — MM. Flamant, Grootjans. — M. Meuter. — M. Geerinck.

Voir :

277 (1971-1972) :

— N° 1 : Proposition de loi.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1972-1973.

18 JULI 1973.

WETSVOORSTEL

tot wijziging van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, gewijzigd bij de wetten van 22 april 1970 en van 22 december 1970.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE OPENBARE WERKEN (1)

UITGEBRACHT DOOR DE HEER DESMARETS.

DAMES EN HEREN,

1. Inleidend betoog van de auteur.

De heer Kelchtermans wijst erop dat, overeenkomstig de wet van 22 december 1970 tot wijziging van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, de directeurs van de provinciale directies van stedenbouw en ruimtelijke ordening bevoegd zijn om hoger beroep aan te tekenen tegen de beslissingen van de Bestendige Deputatie in verband met de bouw- of verkavelingsaanvragen.

Deze bevoegdheid is blijkbaar onaanvaardbaar, daar de administratie dan in feite rechter in eigen zaak wordt.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Bode.

A. — Leden : de heren Barbeaux, Blanckaert, Bode, Desmaret, De Vidts, Kelchtermans, Pierret, Verroken. — de heren Grégoire, Hubin, Mangelschots, Mathot, Nyffels, Vanderhaegen, Van Hoorick. — de heren De Croo, Herbage, Poma, Sprockeels. — de heren Moreau, Persoons. — de heren De Beul, Leys.

B. — Plaatsvervangers : de heren Callebert, Michel, Tanghe, Van Herreweghe. — de heren Geldolf, Nazé, Van Daele, Van Elewycck. — de heren Flamant, Grootjans. — de heer Meuter. — de heer Geerinck.

Zie :

277 (1971-1972) :

— N° 1 : Wetsvoorstel.

En effet, la décision appartient à l'autorité centrale, tant en première instance (le fonctionnaire délégué) qu'en dernière instance (le Roi, c'est-à-dire en fait l'administration de l'urbanisme). Elle dispose du pouvoir d'annuler les décisions des députations permanentes, seuls organes encore indépendants du pouvoir central.

Dans certaines provinces, les fonctionnaires délégués introduisent de très nombreux recours et obtiennent presque toujours satisfaction.

Cette disposition est contraire à la tendance actuelle à la décentralisation. En outre, la Députation permanente dispose de meilleures possibilités d'information que le fonctionnaire délégué.

La proposition de loi tend à supprimer le droit de recours du fonctionnaire délégué.

Elle prévoit un recours du collège échevinal auprès du Roi contre la décision de la Députation permanente octroyant un permis.

2. Discussion générale.

Le Ministre des Travaux publics rappelle que, au moment de l'élaboration de la loi du 22 décembre 1970 portant modification de la loi du 29 mars 1962 organique de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme, la procédure du recours avait fait l'objet de longues discussions à la Commission des Travaux publics.

La question se posait du choix entre deux procédures :

— une conception restrictive du droit de recours;

— une conception extensive du droit de recours, à savoir l'ouverture d'un droit de recours à toutes les parties intéressées, notamment le collège échevinal et le fonctionnaire délégué.

Ce système peut présenter un inconvénient du point de vue de la longueur de la procédure, mais l'aménagement du territoire implique des confrontations et le dernier système fut adopté.

Après avoir analysé le nombre de recours du fonctionnaire délégué en matière de permis de bâtir et de lotir, le Ministre des Travaux publics du gouvernement précédent a, le 18 mars 1971, donné aux directeurs des directions provinciales de l'urbanisme des instructions pour les inciter à n'intenter de recours contre les décisions de la Députation permanente que dans les cas sérieux, notamment lorsque les décisions vont à l'encontre d'une réglementation existante ou sont contraires à l'affectation des projets de plan de secteur ou à l'intérêt général (voir annexe 1).

L'action de coordination de l'administration de l'urbanisme s'oppose à toute décision contraire des pouvoirs publics tels que la Députation permanente.

Le Ministre estime que la structure actuelle du droit de recours garantit à tous l'appel de façon suffisante.

En effet, le Ministre et le Secrétaire d'Etat sont des instances politiques lorsqu'ils se prononcent sur des recours et ce n'est pas le directeur de l'urbanisme ou l'administration qui prennent la décision.

Les chiffres montrent que le nombre de recours intentés par les fonctionnaires délégués a diminué et que très peu de ces recours ont été accueillis par le Roi, c'est-à-dire en fait par les Secrétaires d'Etat.

Si la Députation permanente pouvait trancher les litiges en dernière analyse, le citoyen et l'administration communale seraient privés d'un droit de recours.

En conséquence, le Ministre demande à la commission de ne pas adopter la proposition de loi.

* * *

De beslissing behoort immers toe aan het centraal bestuur, zowel in eerste instantie (gemachtigde ambtenaar) als in laatste instantie (de Koning, dit is in feite het bestuur van stedenbouw). Het beschikt over de bevoegdheid om de beslissingen van de Bestendige Deputaties, de enige organen die nog van het centraal gezag afhangen, teniet te doen.

In bepaalde provincies stellen de gemachtigde ambtenaren heel vaak hoger beroep in en zij krijgen bijna altijd voldoening.

Deze bepaling is in strijd met de thans bestaande tendens inzake decentralisatie. Bovendien beschikt de Bestendige Deputatie over een betere voorlichting dan de gemachtigde ambtenaar.

Het wetsvoorstel strekt ertoe het aan de gemachtigde ambtenaar toegekende recht van hoger beroep op te heffen.

Het voorziet in een hoger beroep vanwege het schepencollege bij de Koning tegen de beslissing van de Bestendige Deputatie tot verlening van een vergunning.

2. Algemene bespreking.

De Minister van Openbare Werken herinnert eraan dat bij de voorbereiding van de wet van 22 december 1970 tot wijziging van de wet van 22 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening in de Commissie van Openbare Werken uitvoerige gedachtenwisselingen omtrent de procedure plaats hadden.

Er moest een keuze tussen twee procedures worden gedaan :

— een restrictieve opvatting van het recht om beroep in te stellen;

— een extensieve opvatting van het recht van beroep, nl. het openstellen van beroep voor alle betrokken partijen, met name het schepencollege en de gemachtigde ambtenaar.

Dit systeem kan nadelig zijn voor de duur van de procedure, maar de ruimtelijke ordening impliceert confrontaties en dit laatste systeem werd aangenomen.

Nadat de Minister van de vorige regering een onderzoek had gewijd aan het aantal gevallen waarin inzake bouwen verkavelingsvergunningen beroep werd ingesteld door de gemachtigde ambtenaar, verstrekt hij op 18 maart 1970 aan de directeurs van de provinciale directies voor stedenbouw onderrichtingen om hen aan te sporen slechts in ernstige gevallen beroep tegen de beslissingen van de Bestendige Deputatie in te stellen, met name wanneer die beslissingen strijdig zijn met een bestaande regeling of ingaan tegen de bestemming van de ontwerp-gewestplannen dan wel tegen het algemeen belang (zie bijlage 1).

Het coördinerend optreden van de administratie voor de stedenbouw staat elke tegenstrijdige beslissing van een overheidsinstantie zoals de Bestendige Deputatie in de weg.

De Minister meent dat de huidige structuur van het recht op beroep dat recht voor allen op bevredigende wijze vrijwaart.

Ten slotte zijn de Minister en de Staatssecretaris politieke autoriteiten wanneer zij zich in gevallen van beroep uitspreken en de beslissing wordt niet door de directeur van de stedenbouw of door het centrale gezag genomen.

Uit de cijfers blijkt dat het aantal gevallen van een door de gemachtigde ambtenaren ingesteld beroep verminderd is en dat zeer weinige daarvan door de Koning, d.i. in feite de Staatssecretarissen, ingewilligd werden.

Indien de Bestendige Deputatie in laatste instantie geschillen kon beslechten, dan zou men de betrokken particulier en het gemeentebestuur het recht om beroep in te stellen ontnemen. De Minister vraagt dan ook aan de commissie het wetsvoorstel niet aan te nemen.

* * *

Certains membres soutiennent la proposition en se basant sur le motif invoqué par l'auteur, à savoir le fait qu'en cas de recours du fonctionnaire délégué auprès du Roi, l'administration de l'urbanisme est juge et partie dans la même affaire, ce qui est illogique.

En outre, selon un membre, toute la matière de l'urbanisme se trouve actuellement dans l'incertitude juridique du fait que la partie adverse vis-à-vis de la Députation permanente est principalement le collège échevinal qui peut, en cas de refus du fonctionnaire délégué, soit introduire un recours, soit ne pas en introduire. En cas de recours, le dossier est soumis à un autre fonctionnaire.

L'administration s'est-elle donné des directives à suivre en ce domaine ?

Enfin, l'intervention du fonctionnaire délégué est considérée par certains membres comme centralisatrice, à l'heure de la décentralisation.

Les structures de la loi du 22 décembre 1970 modifiant la loi organique du 29 mars 1962 sont d'ailleurs centralisatrices et la législation sur l'urbanisme ne contient aucun élément de décentralisation, mais uniquement des mesures de déconcentration.

Cependant, un membre estime qu'il est abusif d'affirmer que, lorsqu'un recours est introduit par le fonctionnaire délégué auprès du Roi, c'est l'administration qui prend la décision finale. En dernière analyse, c'est le Ministre ou le Secrétaire d'Etat et il s'agit là d'une instance politique.

Comme cette législation devra être modifiée en fonction de la régionalisation, il suggère que la proposition soit revue dans le cadre de la répartition des responsabilités au sein des conseils régionaux, d'autant plus que l'urbanisme constitue une matière à régionaliser par excellence.

Un autre membre estime que l'essentiel de la question est traité sur le plan provincial, où la Députation permanente est très bien informée lorsqu'un recours est intenté devant elle et peut donc statuer en connaissance de cause.

Il n'en est pas de même lorsque l'intéressé introduit un recours auprès du Roi.

Il est préférable qu'une instance ayant plus de contacts avec l'intéressé intervienne. La proposition de loi est un point de départ en ce sens.

Selon certains membres, la proposition de loi envisage la question sous un aspect trop restreint.

L'auteur souhaiterait savoir quel est le nombre de permis de bâtir et combien de ceux-ci ont été soumis au collège échevinal. Il invoque la différence du nombre des recours selon les provinces. Il semble que, dans les provinces wallonnes, presque aucun recours ne soit intenté.

Il a introduit sa proposition de loi pour remédier à de nombreuses situations anormales qui se produisent quotidiennement au niveau des communes. Dans ces conditions, il maintient cette proposition.

Un membre, tout en soutenant la proposition, suggère en ordre subsidiaire, le retour à la procédure de la loi du 29 mars 1962, c'est-à-dire une procédure d'appel plus rigide qui réduit les possibilités de recours.

Un autre membre estime que le collège échevinal risque de subir des influences locales. C'est pourquoi il préférerait un recours contre la décision de la Députation permanente auprès des commissions régionales.

Un membre rappelle qu'il s'agit ici d'un problème de procédure et que la régionalisation n'entraînera sans doute pas de procédure différente selon les régions.

Bepaalde leden steunen het voorstel op grond van de door de auteur aangehaalde reden, nl. dat ingeval beroep door de gemachtigde ambtenaar bij de Koning wordt ingesteld, het bestuur van stedenbouw rechter in eigen zaak wordt, wat onlogisch is.

Bovendien verkeert volgens een lid de hele stedenbouwkundige materie thans in een juridische onzekerheid daar de tegenpartij van de Bestendige Deputatie voornamelijk het schepencollege is, dat in geval van een weigering van de ambtenaar al dan niet beroep kan instellen. In geval van beroep wordt het dossier aan een andere ambtenaar overgezonden.

Werden bij de administratie richtlijnen ter zake gegeven ?

Ten slotte wordt het optreden van de gemachtigde ambtenaar door sommige leden centraliserend geacht op een ogenblik dat de decentralisatie aan de orde is.

De structuren van de wet van 22 december 1970 tot wijziging van de organisatie van 29 maart 1962 zijn trouwens centraliserend, en de wetgeving op de stedenbouw bevat geen decentraliserende elementen, doch alleen deconcentreerbare maatregelen.

Een lid meent nochtans dat het niet opgaat te beweren dat wanneer door de gemachtigde ambtenaar beroep bij de Koning ingesteld wordt, de administratie de eindbeslissing neemt. Ten slotte is het de Minister of de Staatssecretaris en dat is een politieke instantie.

Aangezien deze wetgeving op grond van de gewestvorming gewijzigd zal moeten worden, stelt hij voor het voorstel te herzien in het licht van de verdeling der verantwoordelijkheden in de geweststraden, te meer daar de stedenbouw een bij uitstek te regionaliseren materie is.

Een ander lid is van mening dat de zaak vooral behandeld wordt op provinciaal niveau, waar de Bestendige Deputatie bijzonder goed op de hoogte is wanneer bij haar beroep wordt ingesteld en zij dus met kennis van zaken kan beslissen.

Dat is echter niet het geval wanneer de betrokkene beroep instelt bij de Koning.

Het is verkieslijk dat een instantie optreedt die dichter bij de betrokkene staat. Het wetsvoorstel is een stap in die richting.

Volgens sommige leden getuigt het wetsvoorstel van een te enge kijk op het probleem.

De indiener van het voorstel wenst te vernemen hoeveel bouwvergunningen er worden afgeleverd en hoeveel daarvan aan het college van burgemeester en schepenen werden voorgelegd. Hij wijst erop dat het aantal gevallen waarin beroep wordt ingesteld, verschilt naar gelang van de provincies. In de Waalse provincies wordt blijkbaar bijna nooit beroep ingesteld.

Hij heeft zijn voorstel ingediend om talrijke abnormale toestanden te verhelpen die zich dagelijks in de gemeenten voordoen. Derhalve handhaaft de indiener zijn voorstel.

Een lid is het met het voorstel eens, maar stelt in bijkomende orde voor terug te keren tot de procedure van de wet van 29 maart 1962, d.i. een strengere procedure inzake beroep waardoor de mogelijkheden om beroep in te stellen, beperkt worden.

Een ander lid meent dat het gevaar bestaat dat het college van burgemeester en schepenen door plaatselijke toestanden wordt beïnvloed. Daarom zou hij er de voorkeur aan geven dat tegen de beslissing van de Bestendige Deputatie kan worden opgekomen bij de gewestelijke commissies.

Een lid herinnert eraan dat het hier om een procedureprobleem gaat en dat de gewestvorming wellicht geen wijziging in de procedure zal teweegbrengen volgens de gewesten.

Le Ministre des Travaux publics déclare qu'il fournira à la commission les données relatives à la situation existante depuis l'entrée en vigueur de la nouvelle procédure. On peut constater, selon ces données, que la circulaire du 18 mars 1971 a eu des effets.

Le Ministre suggère que soit constitué dans le cadre du département un groupe de travail qui étudierait et préparerait la loi d'application de l'article 107^{quater} dans le secteur du logement et de l'aménagement du territoire.

Il fait remarquer que le problème soulevé par l'auteur est fort relatif et pour ainsi dire particulier à la province de Limbourg, si l'on examine le nombre de recours introduits par le fonctionnaire délégué et, parmi ces derniers, ceux qui ont été accueillis favorablement.

On ne peut cependant légiférer pour un cas particulier.

D'autre part, il propose de rappeler les termes de la circulaire du 18 mars 1971 à l'administration de l'urbanisme pour l'inciter à la circonspection dans l'introduction des recours.

Le Secrétaire d'Etat au Logement et à l'Aménagement du Territoire (secteur néerlandais) fait remarquer que l'auteur de la proposition a été influencé par son expérience vécue dans le Limbourg.

Dans l'ensemble, le fonctionnaire délégué n'obtient pas toujours satisfaction quand il intente un recours, tant s'en faut.

Il insiste pour qu'on laisse subsister une instance sur le plan national. La proposition est un pas vers la « provincialisation ».

Un membre estime que la proposition se justifiait lorsque le Gouvernement comptait le seul Ministre des Travaux publics, mais plus à présent puisqu'il y a un Ministre et deux Secrétaires d'Etat ayant l'aménagement du territoire dans leurs attributions.

Un autre membre fait remarquer que la proposition est orientée essentiellement non vers la décentralisation, mais dans le sens d'une réaction contre les abus du fonctionnaire délégué, de façon qu'il ne dispose plus d'un moyen de pression.

Il subsistera toujours une possibilité de recours du gouverneur contre la décision de la Députation permanente, dans le cadre de l'article 125 de la loi provinciale.

3. Vote.

La proposition de loi est repoussée par 8 voix contre 5.

Le Rapporteur,

J. DESMARETS.

Le Président,

De Minister van Openbare Werken verklaart dat hij aan de commissie de gegevens zal verstrekken met betrekking tot de toestand die sedert de inwerkingtreding van de nieuwe procedure bestaat. Volgens die gegevens kan men constateren dat het rondschrijven van 18 maart 1971 gevolgen heeft gehad.

De Minister suggereert om in het raan van het departement een werkgroep samen te stellen die de uitvoeringswet van artikel 107^{quater} in de sector huisvesting en ruimtelijke ordening zou bestuderen en voorbereiden.

Hij merkt op dat het probleem dat door de indiener ter sprake is gebracht, erg relatief is en om zo te zeggen eigen is aan de provincie Limburg, indien men het aantal gevallen van een door de gemachtigde ambtenaar ingesteld beroep en het aantal daarvan waarop gunstig werd beschikt aan een nader onderzoek onderwerpt.

Voor een apart geval kunnen echter geen wetten worden gemaakt.

Anderzijds stelt hij voor het bestuur van stedenbouw aan het rondschrijven van 18 maart 1971 te herinneren en het tot omzichtigheid aan te sporen.

De Staatssecretaris voor Ruimtelijke Ordening en Huisvesting (Nederlandse sector) beklemtoont dat de indiener van het voorstel door zijn persoonlijke ervaring in Limburg werd beïnvloed.

Over het algemeen genomen krijgt de gemachtigde ambtenaar niet altijd gelijk wanneer hij beroep instelt, integendeel.

Hij dringt erop aan dat een instantie behouden wordt op nationaal vlak. Het wetsvoorstel is een stap in de richting van de « provincialisatie ».

Een lid meent dat het voorstel gegrond was in de tijd dat in de Regering slechts de Minister van Openbare Werken zitting had, doch dat dit thans niet meer het geval is, nu er naast de Minister twee Staatssecretarissen zijn onder wie de ruimtelijke ordening ressorteert.

Een ander lid merkt op dat het voorstel niet zozeer streeft naar decentralisatie, maar wel een reactie is tegen de misbruiken in hoofde van de gemachtigde ambtenaar, in die zin dat hem ieder drukingsmiddel wordt ontnomen.

Dan zal er nog altijd de mogelijkheid blijven dat de Gouverneur beroep instelt tegen de beslissing van de Bestendige Deputatie, zulks in het kader van artikel 125 van de provinciale wet.

3. Stemming.

Het wetsvoorstel wordt verworpen met 8 tegen 5 stemmen.

De Verslaggever,

De Voorzitter,

M. BODE.

ANNEXE 1.

Circulaire aux Directeurs provinciaux de l'Urbanisme
et de l'Aménagement du Territoire.Objet : Article 55 de la loi organique de l'Aménagement
du Territoire et de l'Urbanisme. Recours.

L'article 55 de la loi organique modifié par la loi du 22 décembre 1970 réorganise le régime en matière de recours. La loi du 29 mars 1962 était fondée sur la défense des droits du particulier vis-à-vis d'une décision administrative. La loi du 22 décembre 1970 tend à établir un équilibre entre les droits individuels et l'intérêt de l'aménagement du territoire et de l'urbanisme. C'est dans cette perspective que les nouvelles dispositions de l'article 55 prévoient notamment la faculté, pour le collège des bourgmestre et échevins et le fonctionnaire délégué, d'introduire auprès du Roi un recours contre les décisions prises sur recours du particulier par la Députation permanente du Conseil provincial.

La présente instruction définit les principes et trace les règles de conduite que doit suivre l'administration (et spécialement le fonctionnaire délégué).

1. Le fonctionnaire délégué ne peut user de façon systématique du recours que lui accorde la loi. Il doit, au contraire, agir avec tout le discernement requis dans une matière aussi délicate. Outre qu'il aurait pour effet de provoquer un afflux de dossiers à l'administration centrale, l'usage systématique du recours bouleverserait l'économie du régime adopté par le législateur.

En effet,

a) Chaque autorité agissant sur recours possède, à son niveau, une compétence plénière, du fait qu'elle agit en réformation. Lorsque la Députation permanente rend une décision sur recours, elle se substitue au collège des bourgmestre et échevins et au fonctionnaire délégué pour prendre une décision nouvelle. Elle examine le dossier, aussi bien quant au fond que quant à la régularité formelle. Elle jouit donc d'une plénitude d'attribution.

b) Le législateur a entendu imprimer au régime des recours un caractère de décentralisation. Bien qu'il appartienne au Roi de décider en dernier recours et de définir une jurisprudence administrative, celle-ci concerne avant tout les problèmes de légalité interne; quant à l'opportunité de la décision, il convient de laisser une large autonomie aux organes décentralisés, sous la réserve de la sauvegarde du bon aménagement des lieux, entendue dans ses éléments essentiels.

c) Le régime de l'article 55 permet à la Députation permanente de juger différemment en matière de permis. Elle peut donc accorder le permis lorsque ce dernier a été refusé par le collège à l'initiative de ce dernier ou conformément à l'avis du fonctionnaire délégué; elle peut également supprimer certaines conditions du permis ou en substituer d'autres.

— Il se peut que la Députation permanente procède à un examen plus approfondi ou plus circonstancié, notamment par une enquête sur place.

— La Députation permanente peut être informée de façon différente (p. ex. déclaration des voisins), déceler des éléments nouveaux qui n'ont pas été envisagés au niveau de la décision initiale, disposer de pièces nouvelles, etc...

— L'urbanisme n'est pas une science exacte; il y a nécessairement des dossiers pour lesquels une certaine appréciation subjective détermine la décision qui, de son côté, ne met pas toujours en cause des principes fondamentaux.

On ne s'amoindrit pas soi-même en admettant l'opinion de l'instance décidant en recours. Dès lors, le fonctionnaire délégué ne prendra son recours :

— lorsqu'il existe un plan d'aménagement, un projet de plan de secteur arrêté provisoirement ou un permis de lotir que si la décision de la Députation permanente va à l'encontre de l'économie générale de l'aménagement des lieux, telle qu'elle résulte des actes précités;

— que lorsque la décision est de nature à créer un précédent;

BIJLAGE 1.

Rondschriften aan de Provinciale directeurs
voor ruimtelijke ordening en stedenbouwen.Betreft : Artikel 55 van de wet op de ruimtelijke ordening
en de stedenbouw. Beroepen.

Artikel 55 van de wet op de ruimtelijke ordening, zoals het bij de wet van 22 december 1970 is gewijzigd, voert een nieuwe regeling in op het stuk van de beroepen. In de wet van 29 maart 1962 berustte de beroepsregeling op de bescherming van de rechten van de particulier tegen een bestuurlijke beslissing. De wet van 22 december 1970 strekt ertoe, een evenwicht tot stand te brengen tussen de rechten van het individu en de belangen van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw. Met dat doel wordt door de nieuwe bepalingen van artikel 55 onder meer de mogelijkheid geopend voor het college van burgemeester en schepenen en voor de gemachtigde ambtenaar, bij de Koning in hoger beroep te gaan tegen de beslissingen die door de Bestendige Deputatie zijn genomen op beroep van particulieren.

Deze instructie omschrijft de beginselen en geeft de gedragsregeling aan, die door de administratie (meer bepaald door de gemachtigde ambtenaar) in acht moeten worden genomen.

1. De gemachtigde ambtenaar mag niet stelselmatig gebruik maken van het hem door wet verleende recht van beroep. Hij moet integendeel met oordeel te werk gaan, zoals in een zo tere zaak geboden is. Het systematisch instellen van beroep zou niet alleen een toevloed van dossiers bij het hoofdbestuur teweegbrengen, maar zou bovendien de economie van de door de wetgever vastgestelde regeling verbreken.

Immers :

a) Iedere op beroep beschikkende overheidsinstantie bezit op haar niveau volheid van bevoegdheid, doordat zij in herziening handelt. Wanneer de Bestendige Deputatie uitspraak doet op beroep, dan stelt zij zich in de plaats van het college van burgemeester en schepenen en van de gemachtigde ambtenaar om een nieuwe beslissing te nemen. Zij onderzoekt het dossier, zowel ten aanzien van de grond van de zaak, als wat de regelmatigheid naar de vorm betreft. Zij beschikt dus over de volste rechtsmacht.

b) Het was de bedoeling van de wetgever op de nieuwe beroepsregeling een decentralisatiestempel te drukken. Ofschoon het de Koning toekomt, in laatste instantie te beslissen en een administratieve rechtspraak vast te stellen, heeft deze rechtspraak toch vooral betrekking op de vraagstukken van de interne wettelijkheid; aangaande de gepastheid van de beslissing dient daarentegen een ruime autonomie aan de gedecentraliseerde overheidsorganen te worden gelaten, behoudens de beveling van de goede plaatselijke ruimtelijke ordening wat de hoofdelementen ervan betreft.

c) De in artikel 55 neergelegde regeling staat de Bestendige Deputatie toe, een verschillend oordeel te vellen inzake vergunningen. Zij kan dus de vergunning verlenen terwijl deze door het college was geweigerd uit eigen beweging of overeenkomstig het advies van de gemachtigde ambtenaar; zij kan ook sommige aan de vergunning verbonden voorwaarden doen vervallen of door andere vervangen.

— Het is mogelijk dat de Bestendige Deputatie een grondiger of meer gedetailleerd onderzoek verricht, met name door nasporingen ter plaatse te doen.

— De Bestendige Deputatie kan anders zijn ingelicht (door verklaringen van geburen b.v.), tot de ontdekking komen van nieuwe feiten waarmede geen rekening was gehouden bij de eerste beslissing, over nieuwe stukken beschikken, enz.

— De ruimtelijke ordening is geen exacte wetenschap; er zijn onvermijdelijk dossiers waar een zekere mate van persoonlijk oordeel gespeeld heeft bij het nemen van de beslissing, en waarmede aan de andere kant niet altijd fundamentele beginselen gemoeid zijn.

Men kleineert zich niet door zich te schikken naar het oordeel van de overheidsinstantie die in beroep uitspraak doet. Bijgevolg behoort de gemachtigde ambtenaar slechts in beroep te gaan :

— wanneer er een plan van aanleg, een voorlopig vastgesteld ontwerp-gewestplan of een verkavelingsvergunning bestaat : indien de beslissing van de Bestendige Deputatie indruist tegen de algemene opzet van de plaatselijke ruimtelijke ordening, zoals die uit de bovenvermelde bescheiden blijkt;

— indien door de genomen beslissing een precedent wordt geschapen;

— à défaut de plan, de projet de plan ou de permis de lotir, que si la décision de la Députation permanente s'oppose de façon fondamentale au bon aménagement des lieux ou aux données planologiques suffisamment élaborées préjudant à la confection d'un plan d'aménagement.

2. Sur le plan de la procédure :

a) Le fonctionnaire délégué ou un fonctionnaire de première catégorie sera toujours présent à la Députation permanente lorsque l'autre partie ayant demandé à être entendue, il est invité à comparaître. Sa présence est indispensable pour mieux faire connaître à la Députation les motifs de la décision initiale et également en vue d'éviter de donner la fausse impression qu'il se désintéresse de la procédure en cours, se réservant d'introduire selon son bon plaisir un recours à l'autorité supérieure.

b) L'objectif du législateur n'a pas été de supprimer l'application de l'article 125 de la loi provinciale permettant au Gouverneur de suspendre une décision de la Députation permanente qui sort de ses attributions ou blesse l'intérêt général. Il s'ensuit que le fonctionnaire délégué ne prendra pas recours avant que le Gouverneur n'ait pris son recours suspensif contre la décision de la Députation permanente compromettant le bon aménagement des lieux dans les conditions prévues ci-dessus à moins que le Gouverneur n'ait pas agi dans le délai qui lui est imparti.

c) En cas de recours de la part du fonctionnaire délégué, du collège des bourgmestre et échevins comme aussi du particulier, les règles ci-après seront strictement appliquées :

- le dossier fait l'objet d'une nouvelle instruction sous la direction d'un fonctionnaire du grade d'inspecteur général;
- l'instruction ne peut, en aucune façon, être menée par un fonctionnaire ou agent qui est intervenu au niveau de la décision initiale ou du recours devant la Députation permanente;
- le projet de décision est transmis au Ministre avec l'avis personnel du Directeur général.

• • •

En résumé, les décisions rendues par les députations permanentes ne peuvent faire l'objet de recours systématiques de la part du fonctionnaire délégué. Ce dernier n'usera de sa faculté de recourir que lorsqu'une décision viole la loi d'une façon flagrante ou qu'elle met en péril les éléments fondamentaux de l'aménagement des lieux. Il ne le fera pas avant que le Gouverneur n'ait pris son recours suspensif contre la décision de la Députation permanente, à moins que le Gouverneur n'ait pas agi dans le délai qui lui est imparti.

Au niveau de l'Administration centrale, le dossier de recours sera examiné sous la direction d'un fonctionnaire général en veillant à écarter de l'instruction tout fonctionnaire ou agent qui serait intervenu au niveau de la décision au cours des procédures antérieures.

Je veillerai personnellement à ce que la présente instruction soit scrupuleusement observée.

Le Ministre,
J. DE SAEGER.

— wanneer geen plan, ontwerp-plan of verkavelingsvergunning bestaat : indien de beslissing van de Bestendige Deputatie fundamenteel strijdig is met de goede plaatselijke ordening of met de genoegzaam uitgewerkte planologische gegevens die de aanloop vormen tot het opmaken van een plan van aanleg.

2. Wat de procedure betreft :

a) De gemachtigde ambtenaar, of een andere ambtenaar van niveau 1, moet bij de Bestedende Deputatie altijd aanwezig zijn wanneer de andere partij gevraagd heeft te worden gehoord, en hij verzocht wordt te verschijnen. Zijn aanwezigheid is noodzakelijk om de Deputatie beter in te lichten over de motivering van de oorspronkelijke beslissing, en ook om niet de verkeerde indruk te wekken dat hij in de aan de gang zijnde procedure geen belang stelt en zich voorbehoudt om naar eigen willekeur in beroep te komen bij de hogere overheid.

b) Het was niet de bedoeling van de wetgever, een einde te maken aan de toepassing van artikel 125 van de provinciewet, luidens hetwelk de Gouverneur gehouden is een beslissing van de Bestendige Deputatie, die buiten haar bevoegdheid valt of die het algemeen belang krenkt, te schorsen. Bijgevolg mag de gemachtigde ambtenaar niet in beroep gaan alvorens de Gouverneur zijn schorsingsberoep heeft ingesteld tegen de beslissing van de Bestendige Deputatie waardoor de goede plaatselijke ruimtelijke ordening in gevaar wordt gebracht onder de hierboven bepaalde voorwaarden, tenzij de Gouverneur niet is opgetreden binnen de hem gestelde termijn.

c) Ingeval beroep is aangetekend door de gemachtigde ambtenaar, door het college van burgemeester en schepenen, alsook door de particulier, moeten volgende regelen stipt worden toegepast :

- het dossier wordt aan een nieuw onderzoek onderworpen onder de leiding van een ambtenaar met de graad van inspecteur-generaal;
- de zaak mag in geen geval worden behandeld door een ambtenaar die betrokken was bij de behandeling op het niveau van de eerste beslissing of van het beroep bij de Bestendige Deputatie;
- de ontwerp-beslissing wordt aan de Minister voorgelegd samen met het persoonlijk advies van de directeur-generaal.

* * *

Kort gezegd, de gemachtigde ambtenaar moet zich ervan onthouden systematisch in beroep te gaan tegen de beslissingen van de Bestendige Deputatie. Hij mag van zijn beroepsrecht enkel gebruik maken wanneer de beslissing een flagrante schending van de wet inhoudt of de fundamentele elementen van de plaatselijke ruimtelijke ordening in gevaar brengt. Hij tekent geen beroep aan zolang de Gouverneur zijn schorsingsberoep tegen de beslissing van de Bestendige Deputatie niet heeft ingesteld, tenzij deze niet is opgetreden binnen de hem toegestane termijn.

Op het hoofdbestuur moet het beroepsdossier worden onderzocht onder de leiding van een ambtenaar-generaal, en moet erop worden gelet dat de ambtenaren die betrokken waren bij de behandeling in de loop van de voorgaande procedures, buiten het onderzoek worden gehouden.

Ik zal persoonlijk toezien dat deze instructie strikt wordt opgevolgd.

De Minister,
J. DE SAEGER.

ANNEXE 2.

BIJLAGE 2.

Lotissements. — Verkavelingen Province : Total. — Provincie : Totaal	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
Particulier. — Particulier	287	192	141	620	46	18	5	223	133	38	463	18	41	98	157
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	142	86	228	—	20	4	—	104	18	146	—	18	64	82
Commune. — Gemeente	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Gouverneur. — Gouverneur	20	18	14	52	3	16	14	17	2	—	52	—	—	—	—
Total. — Totaal	307	352	242	901	49	54	23	249	239	56	661	18	59	163	240

[7]

Lotissements. — Verkavelingen Province : Liège. — Provincie : Luik	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
Particulier. — Particulier	4	3	2	9	1	—	—	2	1	—	4	1	2	2	5
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Commune. — Gemeente	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gouverneur. — Gouverneur	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Total. — Totaal	4	3	2	9	1	—	—	2	1	—	4	1	2	2	5

Lotissements. — Verkavelingen	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
Province : Flandre orientale. — Provincie : Oost-Vlaanderen															
Particulier. — Particulier	30	33	28	91	5	6	3	24	22	3	63	1	5	22	28
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	7	7	14	—	4	—	—	3	3	10	—	—	4	4
Commune. — Gemeente	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Gouverneur. — Gouverneur	8	—	—	8	1	—	—	7	—	—	8	—	—	—	—
Total. — Totaal	38	40	36	114	6	10	3	31	25	6	81	1	5	27	33

Lotissements. — Verkavelingen	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
Province : Flandre occidentale. — Provincie : West-Vlaanderen															
Particulier. — Particulier	25	10	4	39	3	—	—	17	7	3	30	5	3	1	9
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—
Commune. — Gemeente	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gouverneur. — Gouverneur	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Total. — Totaal	25	11	4	40	3	—	—	17	8	3	31	5	3	1	9

Lotissements. — Verkavelingen	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
Province : Hainaut. — Provincie : Henegouwen															
Particulier. — Particulier	1	3	2	6	—	—	—	1	3	1	5	—	—	1	1
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Commune. — Gemeente	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gouverneur. — Gouverneur	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Total. — Totaal	1	3	2	6	—	—	—	1	3	1	5	—	—	1	1

Lotissements. — Verkavelingen Province : Anvers. — Provincie : Antwerpen	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
Particulier. — Particulier	55	28	11	94	7	—	—	41	17	4	69	7	11	7	25
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	70	28	98	—	2	—	—	58	4	64	—	10	24	34
Commune. — Gemeente	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gouverneur. — Gouverneur	3	2	—	5	1	1	—	2	1	0	5	—	—	—	—
Total. — Totaal	58	100	39	197	8	3	—	43	76	8	138	7	21	31	59

Lotissements. — Verkavelingen Province : Brabant. — Provincie : Brabant (Francophone). — (Franstalig)	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
Particulier. — Particulier	6	8	5	19	—	—	—	5	4	2	11	1	4	3	8
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	2	—	2	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	1
Commune. — Gemeente	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gouverneur. — Gouverneur	—	1	1	2	—	1	1	—	—	—	2	—	—	—	—
Total. — Totaal	6	11	6	23	—	1	1	5	5	2	14	1	5	3	9

Lotissements. — Verkavelingen Province : Brabant. — Provincie : Brabant	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
Particulier. — Particulier	143	90	52	285	28	12	2	112	66	14	234	3	12	36	51
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	29	25	54	—	9	3	—	16	3	31	—	4	19	23
Commune. — Gemeente	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gouverneur. — Gouverneur	6	14	13	33	1	14	13	5	—	—	33	—	—	—	—
Total. — Totaal	149	133	90	372	29	35	18	117	82	17	298	3	16	55	74

Lotissements. — Verkavelingen Province : Limbourg. — Provincie : Limburg	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
Particulier. — Particulier	20	11	33	64	1	—	—	19	10	8	38	—	1	25	26
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	29	22	51	—	3	—	—	24	7	34	—	2	15	17
Commune. — Gemeente	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gouverneur. — Gouverneur	3	1	—	4	—	—	—	3	1	—	4	—	—	—	—
Total. — Totaal	23	41	55	119	1	3	—	22	35	15	76	—	3	40	43

Lotissements. — Verkavelingen Province : Luxembourg. — Provincie : Luxemburg	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
Particulier. — Particulier	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	3	2	5	—	2	1	—	—	—	3	—	1	1	2
Commune. — Gemeente	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gouverneur. — Gouverneur	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Total. — Totaal	—	3	3	6	—	2	1	—	—	1	4	—	1	1	2

Lotissements. — Verkavelingen Province : Namur. — Provincie : Namen	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
Particulier. — Particulier	3	6	3	12	1	—	—	2	3	2	8	—	3	1	4
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	1	2	3	—	—	—	—	1	1	2	—	—	1	1
Commune. — Gemeente	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gouverneur. — Gouverneur	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Total. — Totaal	3	7	5	15	1	—	—	2	4	3	10	—	3	2	5

ANNEXE 3.

BIJLAGE 3.

Demandes de permis de bâtir. — Bouwaanvragen Recours. — Beroep van de Total. — Totaal	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés pour — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés pour — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
Particulier. — Particulier	260	273	217	750	48	56	7	196	157	61	525	16	60	149	225
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	141	128	269	—	50	26	—	79	26	181	—	12	76	88
Commune. — Gemeente	—	11	12	23	—	4	2	—	6	4	16	—	1	6	7
Gouverneur. — Gouverneur	26	38	8	72	7	27	7	19	10	—	70	—	1	1	2
Total. — Totaal	286	463	365	1 114	55	137	42	215	252	91	792	16	74	232	322

Demandes de permis de bâtir. — Bouwaanvragen Recours. — Beroep van de Province : Anvers. — Provincie : Antwerpen	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés pour — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés pour — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
Particulier. — Particulier	73	65	38	176	10	12	1	59	40	16	138	4	13	21	38
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	70	42	112	—	26	9	—	38	8	81	—	6	25	31
Commune. — Gemeente	—	2	1	3	—	1	—	—	1	1	3	—	—	—	—
Gouverneur. — Gouverneur	9	7	—	16	—	1	—	9	6	—	16	—	—	—	—
Total. — Totaal	82	144	81	307	10	40	10	68	85	25	238	4	19	46	69

Demandes de permis de bâtir. — Bouwaanvragen Recours. — Beroep van de Province : Brabant. — Provincie : Brabant	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés pour — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés pour — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
Particulier. — Particulier	93	76	54	223	25	25	2	66	42	11	171	2	9	41	52
Commune. — Gemeente	—	27	27	54	—	13	6	—	10	4	33	—	4	17	21
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	—	4	4	—	—	1	—	—	—	1	—	—	3	3
Gouverneur. — Gouverneur	13	25	6	44	5	25	6	8	—	—	44	—	—	—	—
Total. — Totaal	106	128	91	325	30	63	15	74	52	15	249	2	13	61	76

Demandes de permis de bâtir. — Bouwaanvragen Recours. — Beroep van de Province : Brabant (Francophone). Provincie : Brabant (Franstalig)	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés pour — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés pour — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
Particulier. — Particulier	8	13	8	29	3	1	1	4	4	2	15	1	8	5	14
Commune. — Gemeente	—	7	9	16	—	1	7	—	6	1	15	—	—	1	1
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	4	1	5	—	2	—	—	2	1	5	—	—	—	—
Gouverneur. — Gouverneur	—	3	1	4	—	1	—	—	2	—	3	—	—	1	1
Total. — Totaal	8	27	19	54	3	5	8	4	14	4	38	1	8	7	16

Demandes de permis de bâtir. — Bouwaanvragen Recours. — Beroep van de Province : Hainaut. — Provincie : Henegouwen	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés pour — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés pour — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
Particulier. — Particulier	4	7	6	17	1	—	—	2	2	1	6	1	5	5	11
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Commune. — Gemeente	—	1	1	2	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	1
Gouverneur. — Gouverneur	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Total. — Totaal	4	8	7	19	1	—	—	2	3	1	7	1	5	6	12

Demandes de permis de bâtir. — Bouwaanvragen Recours. — Beroep van de Province : Liège. — Provincie : Luik	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés pour — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés pour — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
Particulier. — Particulier	16	14	9	39	1	1	1	10	6	3	22	5	7	5	17
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—
Commune. — Gemeente	—	—	1	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
Gouverneur. — Gouverneur	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Total. — Totaal	16	15	10	41	1	1	1	10	7	4	24	5	7	5	17

Demandes de permis de bâtir. — Bouwaanvragen Recours. — Beroep van de Province : Limbourg. — Provincie : Limburg	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés pour — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés pour — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
Particulier. — Particulier	24	39	35	98	2	6	2	22	26	12	70	—	7	21	28
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	10	21	31	—	1	—	—	9	5	15	—	—	16	16
Commune. — Gemeente	—	1	1	2	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	1
Gouverneur. — Gouverneur	1	2	—	3	—	—	—	1	1	—	2	—	1	—	1
Total. — Totaal	25	52	57	134	2	7	2	23	36	18	88	—	9	37	46

Demandes de permis de bâtir. — Bouwaanvragen Recours. — Beroep van de Province : Luxembourg. — Provincie : Luxemburg	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés pour — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés pour — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
Particulier. — Particulier	6	4	2	12	—	—	—	4	3	1	8	2	1	1	4
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	6	12	18	—	1	2	—	5	1	9	—	—	9	9
Commune. — Gemeente	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—
Gouverneur. — Gouverneur	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Total. — Totaal	6	11	15	32	—	1	3	4	9	2	19	2	1	10	13

Demandes de permis de bâtir. — Bouwaanvragen Recours. — Beroep van de Province : Namur. — Provincie : Namen	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés pour — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés pour — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
Particulier. — Particulier	4	6	9	19	—	—	—	4	5	5	14	—	1	4	5
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	8	12	20	—	1	1	—	7	5	14	—	—	6	6
Commune. — Gemeente	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Gouverneur. — Gouverneur	—	1	—	1	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—
Total. — Totaal	4	15	22	41	—	1	1	4	13	10	29	—	1	10	12

Demandes de permis de bâtir. — Bouwaanvragen Recours. — Beroep van de Province : Flandre orientale. — Provincie : Oost-Vlaanderen	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés pour — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés pour — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
Particulier. — Particulier	17	26	31	74	4	5	—	12	16	5	42	1	5	26	32
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	8	3	11	—	4	—	—	2	2	8	—	2	1	3
Commune. — Gemeente	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Gouverneur. — Gouverneur	3	—	—	3	2	—	—	1	—	—	3	—	—	—	—
Total. — Totaal	20	34	35	89	6	9	—	13	18	7	53	1	7	28	36

Demandes de permis de bâtir. — Bouwaanvragen Recours. — Beroep van de Province : Flandre occidentale. — Provincie : West-Vlaanderen	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés pour — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés pour — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
Particulier. — Particulier	15	23	25	63	2	6	—	13	13	5	39	—	4	20	24
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	4	2	6	—	3	1	—	1	—	5	—	—	1	1
Commune. — Gemeente	—	2	1	3	—	1	1	—	1	—	3	—	—	—	—
Gouverneur. — Gouverneur	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Total. — Totaal	15	29	28	72	2	10	2	13	15	5	47	—	4	21	25

ANNEXE 4.

BIJLAGE 4.

Agglomération bruxelloise — Brusselse agglomeratie	Introduits antérieurement — Vroeger ingediend			Total — Totaal	Permis délivrés — Afgegeven vergunningen voor			Permis refusés — Weigering vergunningen voor			Total — Totaal	A l'étude — In onderzoek			Total — Totaal
	1970	1971	1972		1970	1971	1972	1970	1971	1972		1970	1971	1972	
1) Permis de bâtir - recours. — Bouwberoepen.															
Particulier. — Particulier	2	9	5	16	2	2	1	—	4	1	10	—	3	3	6
Commune. — Gemeente	—	4	1	5	—	1	1	—	3	—	5	—	—	—	—
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	3	1	4	—	1	—	—	2	1	4	—	—	—	—
Gouverneur. — Gouverneur	—	2	—	2	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—
Total. — Totaal	2	18	7	27	2	4	2	—	11	2	21	—	3	3	6
2) Lotissements. — Verkavelingen															
Particulier. — Particulier	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Commune. — Gemeente	—	2	—	2	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	1
Fonctionnaire délégué. — Gemachtigde ambtenaar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gouverneur. — Gouverneur	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Total. — Totaal	—	2	—	2	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	1

ANNEXE 5.

Recours de particuliers où la D.P. n'a pas statué.

Année Jaar	Anvers Antwerpen			Brabant Brabant			Limbourg Limburg			Flandre orientale Oost-Vlaanderen			Flandre occidentale West-Vlaanderen			Total Totaal
	P. B.	P. L.	T.	P. B.	P. L.	T.	P. B.	P. L.	T.	P. B.	P. L.	T.	P. B.	P. L.	T.	
	B. A.	V. A.	T.	B. A.	V. A.	T.	B. A.	V. A.	T.	B. A.	V. A.	T.	B. A.	V. A.	T.	
1971	—	—	—	6	9	15	—	—	—	—	—	—	4	1	5	20
1972	—	1	1	7	1	8	1	1	2	—	—	—	4	1	5	16
1973	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Total. — Totaal	1			25			2			—			10			38

Année Jaar	Brabant Brabant			Hainaut Henegouwen			Liège Luik			Luxembourg Luxemburg			Namur Namen			Total Totaal
	P. B.	P. L.	T.	P. B.	P. L.	T.	P. B.	P. L.	T.	P. B.	P. L.	T.	P. B.	P. L.	T.	
	B. A.	V. A.	T.	B. A.	V. A.	T.	B. A.	V. A.	T.	B. A.	V. A.	T.	B. A.	V. A.	T.	
1971	3	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
1972	3	—	3	2	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
1973	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Total. — Totaal	7			3			—			—			—			10